

VII TYDZIEŃ EKONOMII
SPOŁECZNEJ NA MAŁOPOLSKICH
UCZELNIACH.

14 – 18 listopada 2016 r.

Wstęp

Od siedmiu lat Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie we współpracy z małopolskimi ośrodkami akademickimi oraz organizacjami pozarządowymi organizuje wydarzenia edukacyjne na małopolskich uczelniach. W tym roku, w dniach 14-18 listopada studenci różnych kierunków mieli okazję nieco lepiej zrozumieć, czym jest ekonomia społeczna. Odbył się bowiem VII Tydzień Ekonomii Społecznej – wydarzenie dedykowane właśnie tej grupie osób, które być może zwiążą swe przyszłe losy z gospodarką społeczną.

Celem Tygodnia Ekonomii Społecznej jest popularyzacja wiedzy o ekonomii społecznej w środowisku studenckim poprzez warsztaty, seminaria, wizyty studyjne w podmiotach ekonomii społecznej (PES) połączone z dyskusją z liderami i pracownikami PES, debaty oksfordzkie oraz inne formy, które w sposób praktyczny, przystępny i ciekawy przybliżą przedsiębiorczość społeczną małopolskim studentom.

Tegoroczny Tydzień Ekonomii Społecznej składał się z 24 wydarzeń na ośmiu małopolskich uczelniach: Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, Akademii Ignatianum w Krakowie, Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie oraz w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych w: Nowym Targu, Nowym Sączu, Oświęcimiu oraz Tarnowie. Tak jak zeszłoroczna edycja wpisał się w szerszy format Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości - wydarzenia, w ramach którego przedsiębiorcy, trenerzy, mentorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i środowisk naukowych wspólnie podejmują działania na rzecz promowania i rozwoju przedsiębiorczości w swoich krajach.

W sumie w dwudziestu czterech wydarzeniach zorganizowanych w ramach VII Tygodniu ES wzięło udział 743 studentów. Dziękujemy wszystkim wymienionym uczelniom za zaangażowanie i współpracę przy tegorocznym przedsięwzięciu.

Sprawozdanie z poszczególnych wydarzeń.

Debata oksfordzka pn. „Ta izba twierdzi, że podmioty ekonomii społecznej lepiej wpływają na rozwój Krakowa niż startup’y”.

Jak co roku tak i w tym, Tydzień Ekonomii Społecznej otwarty został debatą oksfordzką pod prowokującą tezę, jakoby podmioty ekonomii społecznej miały większy wpływ na rozwój Krakowa niż startup’y.

Debatę przygotowali studenci z **Koła Naukowego Gospodarki i Administracji Publicznej** Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz z **Koła Nauk Politycznych „Homo Politicus”** UEK, a marszałkiem debaty był dr Marek Benio.

Drużyna Przeciwników tezy (Opozycja)

Na początku, wśród publiczności, zostało przeprowadzone badanie opinii publicznej dotyczące tezy debaty, iż **podmioty ekonomii społecznej lepiej wpływają na rozwój Krakowa niż startupy**. Wyniki przedstawiają się w następujący sposób: za tezą (propozycja) było 46 osób, przeciw tezie (opozycja) 57 osób.

Po udzieleniu przez Marszałka uczestnikom oraz widzom niezbędnych informacji o zasadach debaty oksfordzkiej, rzut monetą zdecydował o tym, która z drużyn będzie bronić, a która atakować tezę. Los zdecydował, że drużynie Koła Nauk Politycznych „*Homo Politicus*” przypadła rola Propozycji, natomiast KN GAP rola Opozycji. Niezwłocznie przystąpiono do debaty i rozpoczęła się żywa dyskusja. W czasie debaty nie zabrakło rzeczowych argumentów, budujących cytatów oraz licznych potyczek słownych pomiędzy drużynami. Po zakończeniu wstępnych wypowiedzi Zwolenników oraz Przeciwników przyjętej tezy, głos zabierała licznie zgromadzona publiczność. Zadawała poszczególnym mówcom niejednokrotnie trudne i podchwytliwe pytania, przedstawiała swoje wątpliwości i oczekiwała rzeczowych odpowiedzi.

Po długiej, trwającej ponad godzinę, dyskusji nastąpiło głosowanie publiczności. Należało głosować nie według swoich osobistych przekonań, a kierując się argumentacją i poziomem dyskusji obu zespołów. Wygrała ta drużyna, która lepiej zaprezentowała się w swojej roli, czyli tym razem Przeciwnicy tezy (opozycja). Wyniki debaty: za tezą: 29 osób, przeciw tezie: 74 osoby.

W spotkaniu udział wzięło ponad sto osób (103 osoby) – studenci Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Publiczność debaty przybyła bardzo licznie

Warsztaty biznesowe – podmioty ekonomii społecznej alternatywnym źródłem samozatrudnienia.

Jak założyć przedsiębiorstwo społeczne i czym różni się jego prowadzenie od zarządzania „zwykłą” firmą? Na co absolutnie należy zwrócić uwagę, chcąc prowadzić przedsiębiorstwo społeczne i w jaki sposób dobrze się przygotować do tego wyzwania? Na te i na inne pytania odpowiadał przedsiębiorca społeczny, menedżer spółdzielni socjalnej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, coach biznesu – Łukasz Pach. W dniu 14 listopada w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyły się bowiem warsztaty biznesowe pn. „Podmioty ekonomii społecznej alternatywnym źródłem samozatrudnienia”.

Spotkanie miało charakter warsztatowy i miało pomóc studentom w odkryciu w sobie „ducha przedsiębiorczości społecznej”. Podczas warsztatu Pan Łukasz Pach, przedsiębiorca społeczny z wieloletnim doświadczeniem, zaszczepił w studentach chęć poszukiwania odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące ich profesjonalnego rozwoju. Czym jest sukces? Co pragnę osiągnąć w życiu? W jaki sposób wybór mojej ścieżki zawodowej odpowie na te pragnienia? Prowadzący zachęcił uczestników spotkania do zastanowienia się, w jaki sposób studiować, aby czas nauki miał jak największe przełożenie na późniejszą karierę zawodową, a to, co wybierzemy było nie tylko pracą, ale także naszą pasją. Omawiane tematy dotyczyły także zagadnienia motywacji - dlaczego chcemy pomagać? Co skłania nas do założenia przedsiębiorstwa społecznego?

Prowadzący podzielił się z uczestnikami doświadczeniem zakładania własnego biznesu; opowiedział, czym zajmuje się na co dzień w pracy i jakie umiejętności w zakresie prawa, księgowości i innych dziedzin musi posiadać, aby skutecznie zarządzać przedsiębiorstwem.

Na zakończenie padła uwaga, że najlepszy czas na rozpoczęcie własnej działalności to “teraz”, a sukces przedsięwzięcia zależy od nas samych. W warsztacie udział wzięło 23 studentów.

Rozgrywki gry planszowej pn. Chłopska Szkoła Biznesu z nakładką ekonomia społecznej.

W dniach 14, 16 i 17 listopada na trzech uczelniach: UEK, PWSZ w Nowym Sączu i Oświęcimiu odbyły się rozgrywki Chłopskiej Ekonomii Społecznej, która jest dodatkiem do Chłopskiej Szkoły Biznesu, opracowanym przez Małopolski Instytut Kultury, we współpracy z ROPS w Krakowie. Gra pozwala na realizowanie warsztatów i zajęć wprowadzających w tematykę ekonomii społecznej oraz społecznej odpowiedzialności biznesu.

W klasycznej wersji Chłopskiej Szkoły Biznesu uczestnicy rozgrywki nastawieni są na pomnażanie majątku i wygrywa ten, kto w trakcie rozgrywki zarobi najwięcej złotych górskich. Natomiast podczas rozgrywki z wykorzystaniem Chłopskiej Ekonomii Społecznej uczestnicy, podobnie jak w wersji klasycznej, poddani są prawom wolnego rynku, ale ich celem nie jest wyłącznie zarabianie pieniędzy, lecz także aktywna działalność na rzecz lokalnej społeczności i realizowanie fundacji na jej rzecz np. szpitala miejskiego, szkoły, orkiestry dętej itp.

W trzech rozgrywkach w sumie wzięło udział 60 osób, które po zakończeniu gry poprosiliśmy o porównanie działalności gospodarczej z tą gospodarczo-społeczną (na bazie doświadczeń z gry). Studenci jednogłośnie przyznawali, że łączenie działalności gospodarczej (nastawienie na zysk) i działalności społecznej (uwzględnianie celów społecznych w bieżącej działalności) jest trudniejsze niż martwienie się jedynie o aspekt ekonomiczny działalności.

Produkcja i wyprawy handlowe

Warsztat: Lokalne produkty kulturowo-turystyczne w ofercie podmiotów ekonomii społecznej.

W dniach 14 i 15 listopada w Akademii Ignatianum w Krakowie odbyły się warsztaty nt. lokalnych produktów turystycznych i kulturowych, które mogą być tworzone/dystrybuowane, jako oferta podmiotów ekonomii społecznej.

Czy wdrażanie lokalnych produktów kulturowo-turystycznych na wysokim poziomie, z zachowaniem wartości regionalnych, przy zaangażowaniu wielu mieszkańców z danego terenu przez podmioty ekonomii społecznej jest możliwe? A może jest to możliwe jedynie przy połowicznym zachowaniu wartości kulturowych w małej skali? W czasie zajęć omówiono ważną rolę w tworzeniu, koordynacji, współpracy liderów i animatorów.

Warsztaty poprowadził Piotr Firlej, członek, współpracownik i pracownik organizacji trzeciego sektora, właściciel firmy Centrum Usług Turystycznych i Przedsiębiorczości. Spotkanie z Panem Piotrem, przedstawicielem branży turystycznej, miało charakter typowo warsztatowy. Prowadzący podkreślił, że pierwszym krokiem w planowaniu własnej działalności jest uświadomienie sobie własnych zalet i potencjału, który każdy z nas posiada. Pierwszą część warsztatu stanowiła więc rozmowa z uczestnikami, którzy dzielili się swoimi zainteresowaniami i pasjami.

Praca w grupach, do której zachęcił Pan Piotr, polegała na wypracowaniu planu działania organizacji. Każda grupa "prowadziła" nieco inny typ działalności, od zarządzania hotelem po organizację wydarzeń kulturalnych. Podczas tych ćwiczeń każdy ze studentów miał możliwość podzielenia się swoimi pomysłami i umiejscowienia ich w małopolskich realiach branży kulturalno-turystycznej.

Prowadzący pokazał, w jaki sposób pomaga promować usługi zarówno swojego przedsiębiorstwa, jak i licznych organizacji pozarządowych, w jaki sposób skutecznie dociera się do klientów. Pan Piotr, prawdziwy miłośnik turystyki, podzielił się także doświadczeniem wydawania publikacji, jaką jest "Jej wysokość Brzanka" stanowiąca przewodnik turystyczny po terenach Pogórza Karpackiego. W warsztatach udział wzięło 29 studentów.

Luźna atmosfera na warsztatach

Dwudniowe warsztaty wprowadzające do zagadnień ekonomii społecznej i przygotowujące do debaty oksfordzkiej

W dniach 14 – 15 listopada w PWSZ w Tarnowie odbyły się dwudniowe warsztaty mające charakter wprowadzenia do tematu ekonomii społecznej prowadzone przez Agnieszkę Poliwkę-Jeż i Magdalenę Wajdę.

Warsztaty służyły zapoznaniu się z zagadnieniami ekonomii społecznej pod kątem ścieżki kariery, z drugiej strony dostarczały konkretnych umiejętności w zakresie autoprezentacji i radzenia sobie ze stresem podczas wystąpień publicznych. Warsztaty były pomocne w przygotowaniu się do dyskusji w stylu oksfordzkim z zakresu ekonomii społecznej zarówno pod względem umiejętności korzystania ze źródeł jak i konstruowania argumentacji.

W warsztatach wzięło udział 20 studentów PWSZ w Tarnowie.

Wizyta studyjna: Krakowski spacer szlakiem Św. Brata Alberta
(wydarzenie w ramach III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Praca socjalna w teorii i działaniu”).

14 listopada w ramach VII Tygodnia Ekonomii Społecznej odbyła się wizyta studyjna w Sanktuarium Ecce Homo Świętego Brata Alberta, prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim. W wydarzeniu udział wzięli przede wszystkim studenci i pracownicy akademicy Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie. Celem wizyty było przybliżenie uczestnikom funkcjonujących na przełomie XIX i XX w. form pomocy ubogim i bezdomnym członkom społeczeństwa oraz aksjologiczna refleksja nad możliwościami rozwoju przedsiębiorczości społecznej w środowisku osób bezdomnych. Motywem przewodnim wizyty był obraz „Ecce Homo” namalowany przez św. Brata Alberta.

Uczestnicy wizyty w pierwszej kolejności zwiedzili wnętrze Sanktuarium, gdzie znajdują się relikwie św. Brata Alberta oraz bł. Bernardyny Jabłońskiej. Zapoznali się z dziejami Zgromadzenia oraz jego aktywnością na rzecz potrzebujących. Następnie udali się do Sali Pamięci Świętego Brata Alberta, gdzie poznali historię życia i działalności Adama Chmielowskiego – św. Brata Alberta. Ostatnim elementem spotkania była wizyta w domu zakonnym.

W wizycie studyjnej wzięło udział 18 studentów.

Warsztat: Ekonomia społeczna pod lokalną marką - przykłady przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej w oparciu o wartość miejsca.

W dniach 14 i 15 listopada w PWSZ w Nowym Targu odbyły się warsztaty poświęcone budowaniu szerokiej oferty turystycznej bazującej na lokalnym potencjale, a ujętej w metodologię tworzenia ekomuzeum. Warsztaty prowadziła Pani Barbara Kazior z Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych.

Ekomuzeum (inaczej Muzeum Rozproszone) to sieć różnorodnych obiektów, tworzących żywą i działającą kolekcję, gdzie elementy przyrodnicze, kulturowe i historyczne prezentowane są w miejscu swego występowania i zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem na rozproszonym terenie (np. kilku sołectw). Podstawowym założeniem ekomuzeów jest współuczestniczenie zwiedzających w wydarzeniach kreowanych przez podmioty ekonomii społecznej i mieszkańców.

Podczas I części seminarium uczestnicy zapoznali się z metodami waloryzacji dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego pod kątem wykorzystania go w kreowaniu inicjatyw ekonomii społecznej. Przedstawiono modele teoretyczne tworzenia ekomuzeum, szlaków dziedzictwa i questów, jako produktów turystyki dziedzictwa opartych na lokalnych zasobach i tworzonych w oparciu o współpracę różnych podmiotów i osób z regionu. Przedstawiono też przykłady dobrze działających przedsięwzięć tego typu w Polsce i za granicą (Ekomuzeum Bergslagen, Szwecja, Ekomuzeum Doliny Karpia, wybrane questy i ich sieci – Sieć 20 questów na Szlaku Rowerowym Wschodniej polski Green Velo, Szlak Kopernikowski). Przeprowadzono dyskusję na temat możliwości tworzenia inicjatyw ekonomii społecznej w oparciu o przedstawione metody. II część warsztatu

poświęcona była na zdobycie praktycznych umiejętności tworzenia przedsięwzięć ekonomii społecznej w oparciu o metodę questingu. Waloryzacja lokalnego dziedzictwa Nowego Targu, kreowanie pomysłu na quest, opracowanie założeń i tworzenie questu.

Studenci wykazywali aktywność, chętnie uczestniczyli w dyskusjach, zaangażowali się w warsztaty tworzenia questu: waloryzacja dziedzictwa, opracowanie założeń i tworzenie questu, jako przedsięwzięcia turystycznego wpisującego się w rozwój ekonomii społecznej na poziomie lokalnym.

Seminarium dostarczyło studentom teoretycznej wiedzy i praktycznych przykładów tworzenia produktów turystycznych w oparciu o założenia ekonomii społecznej. Dodatkowo ważnym aspektem seminarium było uzyskanie praktycznych umiejętności zastosowania jednej z przedstawionych metod.

W warsztatach wzięło udział 31 studentów.

Sesja dyskusyjna: Przedsiębiorczość społeczna, w poszukiwaniu solidarnej wspólnoty (wydarzenie w ramach III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Praca socjalna w teorii i działaniu”).

Sesja dyskusyjna, która odbyła się drugiego dnia TES (15 listopada) na Uniwersytecie Papieskim JP II połączyła teoretyków i praktyków pracy socjalnej z różnych stron Polski. Wybrany temat służył znalezieniu pola porozumienia pomiędzy pracą socjalną, a ekonomią społeczną. Moderatorem spotkania był dr hab. Tomasz Kaźmierczak, a uczestnikami sesji:

- dr hab. Bohdan Aniszczuk, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, *głos w dyskusji*
- dr hab. Marta Bolińska, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, *Wolontariat – szczególna forma pracy na rzecz innych (na przykładzie MOPR w Kielcach)*
- dr hab. Tadeusz Kamiński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, *Praca socjalna i działalność charytatywna – wspólna droga do człowieka w potrzebie*
- dr hab. prof. DSW, Joanna Kruk-Lasocka, mgr Wiesław Antosz, , Dolnośląska Szkoła Wyższa, *W stronę spotkania dorosłości z niepełnosprawnością intelektualną*
- dr hab., prof. UR, Beata Szluz, Uniwersytet Rzeszowski, *Spółdzielnie socjalne. Założenia – funkcjonowanie – perspektywy*
- dr Piotr Frączek, mgr Patrycja Pater, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. Grodka w Sanoku, *Determinanty dobroczynności na Podkarpaciu.*

Przedstawiciele różnych placówek i uczelni zgodzili się, że przedsiębiorczość społeczna to typ postawy, którą charakteryzuje innowacyjność - powinna szukać “nowych rozwiązań starych problemów”. Podczas spotkania zostało poruszone zagadnienie chrześcijańskich korzeni pracy socjalnej, która silnie związana jest z pojęciem charytatywności. Praca socjalna została rozpoznana

jako profesja bazująca na rozwiązaniach systemowych, w której duży nacisk kładzie się na poczucie misji. Uczestnicy sesji próbowali odpowiedzieć na pytanie: Dlaczego zachowanie misyjności jest tak ważne w działaniu przedsiębiorstw społecznych?

Kolejne prezentacje dotyczyły zarówno zagadnień teoretycznych, jak i praktycznych rozwiązań stosowanych we współczesnej pracy socjalnej. Pani Marta Bolińska, przedstawicielka Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach zaprezentowała, w jaki sposób funkcjonuje jej miejsce pracy. Podczas wypowiedzi Pani Marty zostało podkreślone, jak ważny wymiar ma w ośrodku współpraca pracowników stałych z wolontariuszami - ludźmi w różnym wieku i stanie, którzy poświęcają swój wolny czas na pomoc w działaniach Ośrodka.

W kolejnych prezentacjach uczestnicy spotkania mogli zapoznać się z historią działań pomocowych na terenie Krakowa od wieku XIX, a następnie wysłuchać prelekcji na temat wyników badań nad działalnością spółdzielni socjalnych na terenie województwa podkarpackiego.

Szeroki wachlarz tematów poruszanych podczas sesji dotyczył także pracy z osobami dorosłymi dotkniętymi niepełnosprawnością intelektualną. Na koniec spotkania uczestnicy mieli także okazję wysłuchać relacji jednego z członków wrocławskiego projektu "Strefa kultury w labiryncie wykluczenia", który opowiadał o ośrodku kultury stworzonym specjalnie z myślą o osobach bezdomnych.

Warsztat: Wokół przedsiębiorczości Jacka Hajnosa "Domność-bezdomność-różnica"
(warsztat w ramach Konferencji Naukowej "Praca socjalna w świetle filozofii spotkania")

Spotkanie zorganizowane 15 listopada skupiło w murach Instytutu Socjologii UJ osoby zainteresowane projektem Ojca Jacka Hajnosa. Punktem skupienia warsztatu była refleksja nad możliwościami rozwoju przedsiębiorczości społecznej w środowisku osób bezdomnych. Specyfika warsztatu związana była z aktywnością Jacka Hajnosa – absolwenta Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie. W swoim projekcie pn. *Różnica*, nad którym Autor pracował przez 5 lat – spotykając się z bezdomnymi na ulicach, zamieszkując wspólnotę Betlejem – zbliżył się do doświadczenia bezdomności. Na podstawie prowadzonych pogłębionych studiów portretowych oraz analiz biograficznych osób bez domu, Jacek Hajnos opowiada o swoim rozumieniu różnicy dzielącej ludzi oraz o determinantach osobowej sprawczości i przedsiębiorczości.

Warsztat moderowany był przez prof. Huberta Kaszyńskiego oraz Wacława Tobiasza, który niegdyś doświadczony bezdomnością, teraz sam pomaga osobom wykluczonym społecznie jako coach. Warsztat wyposażył uczestników w unikalną wiedzę o fundamentach personalistycznej ekonomii oraz w kluczowe umiejętności potrzebne, aby inicjować działania projektowe z osobami bezdomnymi, w tym w obszarze przedsiębiorczości społecznej. Całe spotkanie miało charakter refleksji nad znaczeniem antropologicznych podstaw pracy socjalnej, tym jak jest postrzegana we współczesnym społeczeństwie, oraz w którym miejscu pracy socjalnej mieści się człowiek i jego godność.

W warsztacie wzięło udział 19 studentów.

Seminarium "Ekonomia społeczna szansą dla młodych ludzi na lokalnym rynku pracy"

15 listopada w PWSZ w Oświęcimiu odbyło się seminarium wprowadzające studentów w zagadnienia ekonomii społecznej, poprowadzone przez Panią Annę Pasiekę z Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych w Krakowie.

Podczas seminarium studenci mieli sposobność dowiedzieć się czym jest ekonomia społeczna, w jakich formach funkcjonują podmioty ekonomii społecznej w Polsce oraz zdobyli wiedzę na temat specyfiki przedsiębiorstw społecznych, jako potencjalnych miejsc pracy dla absolwentów. Seminarium było okazją do zapoznania się z obecnie funkcjonującym systemem wsparcia przedsiębiorstw społecznych – ofertą Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, czyli miejsc, w których znajdują się środki na start i pomoc w założeniu przedsiębiorstwa społecznego.

W seminarium wzięło udział 26 studentów.

Warsztat: Źródła finansowania podmiotów ekonomii społecznej.

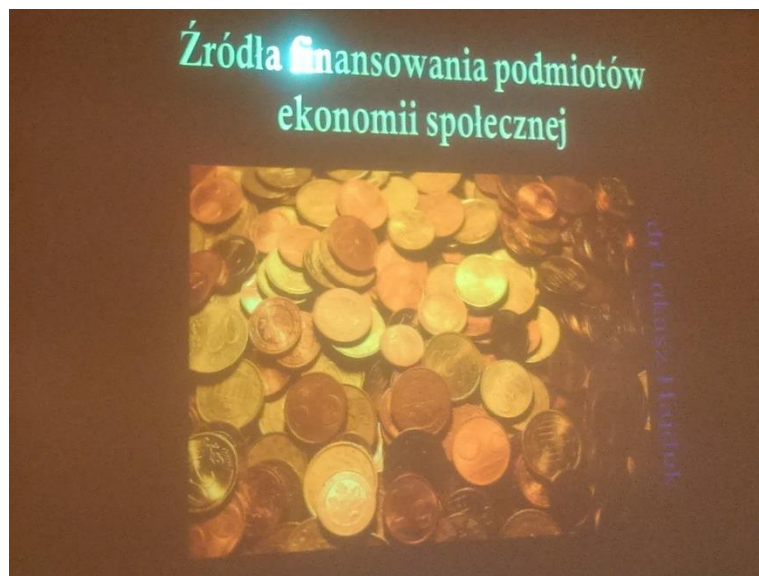
16 listopada w Uniwersytecie Pedagogicznym odbył się warsztat poprowadzony przez dr Łukasza Hajduka, podczas którego zostały omówione i przedyskutowane najważniejsze źródła finansowania podmiotów ekonomii społecznej.

Uczestnicy dowiedzieli się i przećwiczyli w praktyce – w jaki sposób skutecznie „prosić” o pieniądze. W szczególności rozwinięte zostały następujące tematy:

- fundraising - co to takiego, jak to działa?

- działalność gospodarcza – podstawa ekonomii społecznej;
- darczyńcy indywidualni – jak skutecznie prosić?
- sponsoring – czy sponsorzy interesują się ekonomią społeczną?
- granty – rozwijają czy ograniczają?
- crowdfunding – finansowanie społecznościowe, czyli nowe narzędzie na stare problemy.

Uczestnicy z zainteresowaniem uczestniczyli w warsztatach. Chętni otrzymali link do prezentacji zawierającej poszerzone informacje dotyczące konkursów grantowych. W warsztacie wzięło udział 20 studentów.

Seminarium pn. "Ekonomia społeczna szansą dla młodych ludzi na lokalnym rynku pracy"

16 listopada w PWSZ w Nowym Sączu odbyło się seminarium wprowadzające do zagadnień ekonomii społecznej prowadzone przez Panią Danutę Binek.

Seminarium zapoznało uczestników z tym, czym tak naprawdę są inicjatywy ekonomii społecznej, jaka jest istota przedsiębiorczości społecznej – jej cele, rodzaje, usługi, podstawy prawne. W celu pomocy studentom w zrozumieniu ekonomii społecznej, zostały zaprezentowane przykłady „dobrych praktyk”. Na koniec studenci mogli przekonać się, czy posiadają kompetencje przedsiębiorcze i jak wyzwolić w sobie „ducha przedsiębiorczości”.

W seminarium wzięło udział 90 studentów.

Spotkanie z praktykiem ekonomii społecznej

W dniu 16 listopada na PWSZ w Tarnowie odbyło się spotkanie z praktykiem ekonomii społecznej – Panią Agnieszką Sroką – Prezesem Stowarzyszenia EMAGRA, moderowane przez Agnieszkę Poliwkę – Jeż.

Spotkanie z praktykiem ekonomii społecznej poprzedziło organizowaną przez studentów debatę oksfordzką. Ekspert opowiedział o swoich zawodowych doświadczeniach - plusach i minusach prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego, organizacji pozarządowej i realizacji rozlicznych inicjatyw z obszaru ekonomii społecznej. Pani Agnieszka wskazywała przykłady mogące stać się inspiracją dla studentów myślących o swojej ścieżce zawodowej po ukończeniu studiów.

W spotkaniu wzięło udział 37 studentów.

Debata oksfordzka: „Ta izba twierdzi, że praca w przedsiębiorstwie społecznym daje większe możliwości rozwoju niż praca w korporacji”.

W dniu 16 listopada studenci PWSZ w Tarnowie mieli okazję przysłuchiwać się debacie oksfordzkiej moderowanej przez Pana Marcina Lewandowskiego.

Pomysł zorganizowania debaty oksfordzkiej dotyczącej przedsiębiorczości społecznej w kontekście rozwoju kariery zawodowej był wspólną inicjatywą wykładowców i studentów PWSZ w Tarnowie, podjętą z myślą o tworzeniu przestrzeni, w której można uczyć się przez doświadczenie, dyskusję, spotkanie z praktykami.

W debacie oksfordzkiej głos zabrali:

- studenci – uczestnicy warsztatów, mówcy podczas debaty z pomocą moderatora i marszałka debaty;
- zgromadzeni goście – publiczność, która miała okazję zadawać pytania;

- „mędrcy” zasiadający w Łoży Mędrców, którzy podzielili się swoimi uwagami.

Obserwacja walki na argumenty zwolenników i przeciwników tezy uznającej pracę w przedsiębiorstwie społecznym jako dającej większe możliwości rozwoju niż praca w korporacji, pozwoliła „wyrobić” sobie własne zdanie na temat, czy ekonomia społeczna jest ciekawym sposobem na rozwój zawodowy młodych ludzi.

Wśród gości specjalnych, którzy zasiedli w tak zwanej Łoży Mędrców znaleźli się: **Tomasz Kita – prezes zarządu Fundacji im. Jana Hetmana Tarnowskiego i Rafał Bednarczyk – Dyrektor Biura Korporacyjnego Zarządzania Personelem Grupa Azoty.**

W opinii ekspertów bardziej przekonująca okazała strona propozycji, z kolei publiczność obserwująca przebieg debaty wyłoniła w tajnym głosowaniu najlepszego mówcę. Został nim mówca strony opozycji – **Szymon Michoń.**

Debacie oksfordzkiej przysłuchiwało się 50 studentów PWSZ w Tarnowie.

Seminarium pn. „Zarządzanie w przedsiębiorstwach społecznych w Polsce – wyzwania i dylematy”

17 listopada 2016 r. w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie odbyło się seminarium pn. **„Zarządzania przedsiębiorstwami społecznymi w Polsce – wyzwania i dylematy”**, które poświęcone było praktycznym aspektom prowadzenia działalności w ramach przedsiębiorstw społecznych.

Spotkanie prowadziła P. Agnieszka Pacut z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. W seminarium uczestniczyli także zaproszeni goście: Agnieszka Lewonowska-Banach – przedstawiciel

zarządu Pensjonatu „U Pana Cogito” oraz Stowarzyszenia Rodzin „Zdrowie Psychiczne”; P. Szymon Surmacz – przedstawiciel Laboratorium Aktywności Społecznej w Wolimierzu i Stowarzyszenia „Obywatele obywatelom”; P. Marcin Szczypczyk przedstawiciel Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych Ich Rodzin i Przyjaciół "Ognisko".

Celem seminarium było przedstawienie korzyści oraz trudności dotyczących prowadzenia przedsiębiorstw realizujących cele społeczne. Równocześnie zaprezentowane zostały motywacje, przesłanki oraz modele przedsiębiorczości podejmowanej w obszarze społecznym. Doświadczenia przedstawione przez zaproszonych na seminarium przedsiębiorców społecznych, reprezentujących różne formy organizacyjno-prawne, były podstawą do dyskusji na temat atrakcyjności przedsiębiorczości społecznej, sposobów zarządzania tymi podmiotami oraz kierunkami rozwoju podmiotów zarówno na poziomie mikro jak i w rozumienia całego sektora.

Wystąpienia prelegentów (na zdjęciu wystąpienie Szymona Surmacza)

Duże zainteresowanie wzbudziło łączenie działalności społecznej i gospodarczej prezentowane w ramach inicjatyw realizowanych przez Szymona Surmacza. Prezentacja wpływu działań społecznych na rozwój całej wsi i gminy oraz przykłady inicjatyw realizowanych w efekcie wspólnych inspiracji i prac społecznych w sposób szczególnie zainteresowała studentów. Wiele pytań kierowanych było do pozostałych prelegentów, którzy prezentowali inny wymiar działań podmiotów, koncentrujących się na bezpośrednim wkluczaniu osób chorych poprzez aktywizację zawodową w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Silnie akcentowane były aspekty zarządcze, co bardzo interesowało studentów. Pytania w tym zakresie dotyczyły głównie sprawności struktur

zarządzania, trudności i barier występujących w zarządzaniu podmiotem, który koncentruje się na wkluczaniu osób chorych itp. W seminarium uczestniczyły 93 osoby oraz zaproszeni prelegenci.

Warsztat pn. „Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych w podmiocie ekonomii społecznej - Gra Symbole”.

W dniu 17 listopada w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie odbył się warsztat prowadzony przez dr Łukasza Hajduka pn. „Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych w podmiocie ekonomii społecznej - Gra Symbole”.

Rozproszone informacje, niepełna wiedza o rozwiązaniu, chaos organizacyjny sprawiają, że zadanie w grze wydaje się uczestnikom początkowo niemożliwe do wykonania. Zupełnie jak w przedsiębiorstwie społecznym... Złożone i wciągające zadanie wymagające komunikacji, wykonywane pod dużą presją czasu idealnie nadaje się do przygotowania zespołów do pracy w konkurencyjnym środowisku i zwiększenia ich skuteczności w trudnych warunkach.

Uczestnicy warsztatów rozegrali jedną partię gry SYMBOLE. Gra wymagała dużej dynamiki grupy, wyłonienia się lidera oraz perfekcyjnej komunikacji. We wstępie poprzedzającym rozgrywkę zostały zarysowane problemy, z którymi borykają się PES – jednym z nich jest właśnie zła komunikacja. Podczas podsumowania rozgrywki prowadzący odniósł się do błędów językowych popełnianych przez studentów, wskazując jak istotną rolę odgrywa komunikacja – zarówno w codziennym życiu jak i w działalności społecznej czy gospodarczej.

W warsztacie udział wzięło 28 studentów.

Warsztat pn. „Współpraca, budowanie lokalnej społeczności i dbałość o zasoby – Gra z Klimatem”.

W dniu 17 listopada w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie odbył się warsztat prowadzony przez dr Łukasza Hajduka z wykorzystaniem gry internetowej „Gra z Klimatem”.

Gra z Klimatem to wieloosobowa gra internetowa, wymagająca komunikacji między graczami. Uczestnicy otrzymują w użytkowanie dziewiczą, zalesioną wyspę, na której mogą prowadzić różnorodną działalność. Gracze zebrani w sali komputerowej (po dwie osoby na każdy komputer). Już po pierwszych rundach gry okazało się, że gracze mają różne – rozbieżne – koncepcje zagospodarowania wyspy. W trakcie godzinnej rozgrywki okazało się jak trudno się „dogadać”. Efektem była zrujnowana wyspa oraz skrajne ubóstwo jej mieszkańców. Po grze nastąpiła dyskusja na temat głównych wartości ekonomii społecznej. Podkreślona została kwestia posiadania lidera, demokratycznego zarządzania, przemyślanego wykorzystywania zasobów. Dzięki wykorzystaniu metody gry warsztaty przebiegały bardzo dynamicznie, studenci chętnie angażowali się w dyskusje a co najważniejsze wartości ekonomii społecznej zostały zaprezentowane w konkretnej sytuacji a nie w teorii.

W warsztacie udział wzięło 28 studentów.

Wizyta studyjna: Kultura dla oka w Kinokawiarni KIKA

W dniu 17 listopada, w kinokawiarni KIKA przy ul. Krasickiego 18 odbyło się spotkanie z Agnieszką i Bogdanem Balickimi – założycielami Fundacji Wspierania Sztuki Filmowej Cyrk Edison prowadzącej dwa kina studyjne – KIKA i Agrafka.

Inicjatorzy KIKI zaniepokojeni kierunkiem, w którym podąża obecna kultura filmowa, postanowili wrócić do korzeni, kiedy obcowanie z filmem miało inny charakter. Nie liczyło się to, że fotel niezbyt wygodny, a wentylacja niedomaga, najważniejsze było to, co na ekranie. W małych, przytulnych kinach studyjnych można zobaczyć filmy spoza mainstreamu i zjeść domowe ciasto zamiast szeleścić popcornem. Pani Agnieszka i Pan Bogdan opowiedzieli studentom kulturoznawstwa Akademii Ignatianum, skąd wziął się pomysł na tego typu działalność, jak wyglądały „pierwsze kroki” w prowadzonej działalności, skąd można pozyskać dofinansowanie do działalności kulturalnej oraz jakie działania społeczne (edukacyjne, animacyjne) prowadzi fundacja. Ważnym wątkiem spotkania

była kwestia prowadzenia działalności gospodarczej, promocji i marketingu niszowych produktów kulturowych. Studenci pytali o to, czy można zarobić na kulturze i jak dotrzeć z ofertą kulturalną do mieszkańców ulicy, na której mieści się kino.

W spotkaniu wzięło udział 29 studentów.

Warsztat pn. „Przedsiębiorstwo społeczne jako narzędzie rozwoju lokalnego, rozwoju turystyki, promocji mikroregionu”.

W dniu 17 listopada w PWSZ w Nowym Targu odbył się warsztat dotyczący wpływu przedsiębiorstw społecznych na rozwoju regionu. Prowadziła je Olga Gałek - założycielka i pracownik Fundacji Miejsc i Ludzi Aktywnych.

Podczas I części seminarium uczestnicy zapoznali się z podstawowymi zagadnieniami związanymi z ekonomią społeczną – kryteriami ekonomii społecznej, rodzajami podmiotów ES, produktami i usługami ekonomii społecznej służącymi społecznościom lokalnym oraz poznali dobre praktyki. Dużą część dyskusji poświęcono na różnice i podobieństwa poszczególnych form, w których funkcjonują przedsiębiorstwa społeczne/podmioty ekonomii społecznej, formom dystrybucji nadwyżek, warunkom, jakie trzeba spełnić, by np. spółka z o.o. została uznana za przedsiębiorstwo społeczne. Uczestnicy byli tym szczególnie zainteresowani, ponieważ jest to zbieżne z aktualnym programem studiów.

II część warsztatu poświęcona była poszukiwaniu inspiracji do tworzenia przedsiębiorstw społecznych oraz miejsca dla siebie w regionie. Podczas prezentacji uczestnicy mieli możliwość zapoznania się ze sposobem poszukiwania wartości regionu, na których można oprzeć działalność gospodarczą, przykładami konkretnych produktów lokalnych, firm społecznych, które sprzedają usługi i produkty lokalne, świadczą usługi turystyczne. Uczestnicy pracowali również w grupach (warsztatowo), próbując nazwać (ze zdjęć) produkty tradycyjne z Małopolski. Następnie w grupach przygotowywali konkretną ofertę przedsiębiorstwa społecznego przy wykorzystaniu 3 wybranych przez siebie produktów tradycyjnych (jako materiał otrzymali ich konkretne opisy wraz ze zdjęciami).

W kontekście promocji regionu – uczestnicy w grupach przygotowywali krótkie komunikaty o wybranych produktach tradycyjnych.

Podsumowując spotkanie uczestnicy wskazali za to, że nie mieli wcześniej świadomości, że podmiot ekonomii społecznej może być miejscem pracy lub poszerzenia ich aktywności zawodowej. Szczególnie zainteresowali się wprowadzaniem produktów lokalnych, tradycyjnych do oferty PES, a nawet do sklepiku, który chcieliby (w dłuższej perspektywie) utworzyć przy szkole. W warsztacie wzięło udział 15 studentów.

Wizyta studyjna „Jak powstają produkty lokalne w podmiotach ekonomii społecznej. Centrum Produktu Lokalnego w Rzuchowej”

W dniu 18 listopada 15 studentów pedagogiki UJ i Akademii Ignatianum wzięło udział w wizycie studyjnej do Centrum Produktu Lokalnego w Rzuchowej.

Spotkanie prowadził Jan Czaja, założyciel Stowarzyszenia Grupa OdRolnika. Opowiedział studentom o historii powstania Stowarzyszenia i Centrum Produktu Lokalnego. Omówił specyfikę tworzenia i dystrybucji ekologicznych produktów lokalnych. Produkty lokalne, z którymi utożsamiają się mieszkańcy regionu są produkowane w sposób niemasyowy, z surowców lokalnych lub przy użyciu lokalnych metod wytwarzania. Wytwarzaniem produktu lokalnego często zajmują się mali producenci rolni, którym taka produkcja zapewnia zbyt, przynosi zysk i daje źródło utrzymania. Taka produkcja wspiera lokalną gospodarkę, zmniejsza koszty transportu i pozytywnie wpływa na środowisko. Produkty lokalne powinny być lepszej jakości, powinny być produkowane z lokalnego, świeżego surowca.

Podczas wizyty studyjnej do Centrum Produktu Lokalnego w Rzuchowej studenci mieli okazję zapoznać się z całym procesem produkowania, dystrybucji i marketingu produktów lokalnych. Zostali oprowadzeni po Centrum przez pomysłodawców Centrum – członków Stowarzyszenia Grupa Odrolnika (<http://www.grupa.odrolnika.pl/>). Podczas wizyty studyjnej odbyły się również dwugodzinne warsztaty na temat produktów lokalnych o charakterze kulturowo-turystycznym w ofercie podmiotów ekonomii społecznej, które poprowadzi Piotr Firlej.

Opracowanie: Marta Bohdziewicz – Lulewicz, na podstawie sprawozdań przesłanych przez realizatorów poszczególnych wydarzeń.